

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jadwiga

Nazwisko: Zawistowska

Miejsce urodzenia: Lwów

Data urodzenia: 09-10-1898

Imię ojca: Stanisław

Imię matki: Michalina

Znany/a też jako: Jadwiga Bilińska

urodzony/a 09- 10-1898 Lwów

Imiona rodziców: Stanisław Michalina

Jadwiga Sawrocka

urodzony/a 09- 10-1898 Lwów

Imiona rodziców: Stanisław Michalina

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta sprawy karnej przeciwko Janowi Brodziszowi, Jadwidze Zawistowskiej i innym, oskarżonym o to, że w latach 1945-1947 na terenie Krakowa, Zakopanego i Wrocławia byli czynnymi działaczami Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość". Jadwiga Zawistowska została uznana winną tego, że „od stycznia 1946 do marca 1947 brała udział w nielegalnym związku >WiN< mającym na celu obalenie istniejącego ustroju Państwa Polskiego, sporządzała i przechowywała w celu rozpowszechniania nielegalne pismo >Wolność i Niepodległość<”. Za wykonane przez nią „zadania organizacyjne” pobierała zapłatę oraz posługiwała się podrobionym świadectwem tożsamości na nazwisko Bilińska Jadwiga. Za powyższe Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu, wyrokiem z 30.11.1948 skazał Jadwigę Zawistowską na 8 lat więzienia. Osadzona została w Więzieniu Nr 1 we Wrocławiu, a następnie w więzieniu w Fordonie. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie 16.09.1949 złagodził wyrok do 4 lat więzienia (areszt zaliczony od 14.11.1947, koniec kary miał nastąpić 14.11.1951). obrońca Jadwigi Zawistowskiej wystąpił z wnioskiem o warunkowe zwolnienie ze względu na wiek i stan zdrowia. Według opinii naczelnika więzienia z 04.05.1950, skazana „nie wykazała skruchy”, „jest zdecydowanym wrogiem dzisiejszej rzeczywistości”, i nie daje gwarancji, że „po wyjściu z więzienia nie wejdzie ponownie na drogę przestępczości oraz antypaństwowej działalności”, z tego względu „nie zasługuje na zastosowanie jakichkolwiek ulg w odbywaniu kary”. Jadwiga Zawistowska zmarła 15.07.1951 w szpitalu więziennym w Fordonie. Sąd Najwyższy w Warszawie 22.12.1962, na wniosek obrońcy skazanych w powyższym procesie, postanowił wznowić postępowanie, uchylić wydane orzeczenia oraz przekazać sprawę Sądowi Wojskowemu we Wrocławiu do ponownego rozpatrzenia. Powodem tego było wznowienie oraz wydanie wyroków uniewinniających w sprawach dotyczących osób z kierownictwa lwowskiego AK będących wyżej w hierarchii organizacyjnej. Obrona przedstawiła do Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu dowody, które wskazały, że „oskarżeni (...) należeli do grupy b. AK Okręgu Lwowskiego, powiązani ze sobą hierarchią organizacyjną b. AK w okresie okupacji hitlerowskiej na terenie Lwowa”. Grupa ta „nie była obdarzona zaufaniem Władz Bezpieczeństwa (...) i dlatego związane ją z nielegalną organizacją WiN, by mieć podstawę do wyłączenia tej grupy z wszelkiej działalności społecznej - poprzez aresztowania i następnie przez wyroki skazujące”. Poza tym obrona wykazała szereg niedozwolonych metod śledztwa (Jadwiga Zawistowska była przesłuchiwana 11 razy). 20.05.1963 Sąd Wojewódzki we Wrocławiu wydał wyrok uniewinniający zmarłą Jadwigę Zawistowską oraz innych oskarżonych w tej sprawie.

IPN Wr 23/290 t. 1 (IV K 13/63, SR 892/48).

Akta śledcze w sprawie przynależności do nielegalnej organizacji WiN, sporządzania fałszywych zaświadczeń i dokumentów - sprawa komórki legalizacyjnej lwowskiego okręgu organizacji "Niepodległość" (NIE) oraz WiN, rozpowszechniania pisma "Wolność i Niezawisłość" przeciwko Janowi Brodziszowi i innym oskarżonym o przestępstwo z art. 86 § 1 i 2 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego oraz art. 6 i 23 Dekretu z dnia 13.06.1946. Akta sprawy Wydziału Śledczego WUBP we Wrocławiu. Jadwiga Zawistowska została aresztowana 14.11.1947 za to, że „od 1946 pełniła funkcję łączniczki i przechowywała u siebie archiwum komórki legalizacyjnej okręgu nielegalnej organizacji WiN oraz dostarczała materiałów jak papier i siatki do powielacza potrzebnego do wykonania gazetki organizacyjnej >Wolność<”. Przetrzymana była w Więzieniu Karno-Śledczym Nr 1 we Wrocławiu. Akta zawierają protokoły rewizji i przesłuchań.

IPN Wr 038/453 t. 1-3 (1960/III).

Materiały sprawy operacyjnej krypt. "Radwan" dotyczącej byłych członków AK i WiN zamieszkujących na terenie województwa wrocławskiego. Akta Wydziału III WUBP/WUds.BP we Wrocławiu. Jadwiga Zawistowska została aresztowana w związku ze zorganizowaniem skrzynki pocztowej oraz utrzymywaniem kontaktów z byłymi członkami AK. Według oskarżenia, Jadwiga Zawistowska, primo voto Sawrocka vel Bilińska ps. „Jadwiga”, w czasie okupacji pełniła funkcję płatnika okręgu stanisławowskiego AK. W listopadzie 1944 wznowiła swą działalność „na wezwanie komendanta okręgu Stanisławów organizacji >NIE<”. W lutym 1945, podczas likwidacji przez władze ZSRR sztabu okręgu stanisławowskiego, Jadwiga Sawrocka „zbiegła przed aresztowaniem i ukryła się na przedmieściu Lwowa, gdzie organizacja >NIE< dostarczyła jej fałszywych dokumentów na nazwisko Bilińska Jadwiga”. Po przyjeździe do Krakowa, pod nazwiskiem Jadwiga Bilińska kontynuowała pracę w nielegalnej organizacji. Zorganizowała w swym pokoju służbowym, w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym, punkt pocztowy dla komórki legalizacyjnej i kierownika operacyjnego okręgu ps. „Bednarski”, gdzie powielala na powielaczu służbowym nielegalną gazetkę „Wolność i Niezawisłość”. Udzieliła także w swym mieszkaniu jednego pokoju na pracownie komórki legalizacyjnej oraz przechowywała materiały tej komórki. Za pracę w nielegalnej organizacji pobierała wynagrodzenie. We wrześniu 1946 wyszła za mąż przybierając nazwisko Zawistowska.

IPN Wr 032/405 (2364/IV).

Faktologia: nielegalna organizacja Wolność i Niezawisłość Okręg Lwowski i Tarnopolski działająca na terenie województwa wrocławskiego, krakowskiego i lwowskiego w okresie od 1944 do 1947. Jadwiga Zawistowska figuruje w Charakterystyce Nr 18 „nielegalnej organizacji AK i WiN działającej od lipca 1944 do marca 1947 na terenie Lwowa, a następnie Górnego i Dolnego Śląska” opracowanej w 1986 roku przez WUSW we Wrocławiu. Od 1944 pełniła funkcję Kierownika Komórki Finansowej w Okręgu Stanisławowskim AK. Mieszkając w Krakowie przyjęła funkcję punktu kontaktowego dla kierownictwa Okręgu Lwowskiego AK i WiN z siedzibą w Krakowie. „W swoim biurze w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym przyjmowała interesantów, a wśród nich łączników AK”. Aresztowana została 13.11.1947 przez WUBP we Wrocławiu. Skazana przez WSR we Wrocławiu wyrokiem z 30.11.1948 na 8 lat więzienia. 20.05.1963 uniewinniona.

IPN Wr 049/18 t. 1 (F-18).

Akta więźnia - Zawistowska Jadwiga ps. Jadwiga. Została przyjęta do Więzienia Nr 1 we Wrocławiu 10.07.1948. Przeniesiona do Więzienia w Fordonie 04.08.1950. Kara liczona od 14.11.1947 do 14.11.1951. Zmarła w Więzieniu w Fordonie 15.07.1951. Akta zawierają między innymi listy prywatne i prośby o widzenie. Zachowały się też charakterystyki więźnia. Jadwiga Zawistowska opisywana jest w nich jako „nieokazująca skruchy”, „wróg obecnej rzeczywistości”, „do przełożonych w więzieniu odnosi się z szacunkiem lecz jej rzeczywisty stosunek jest wrogi acz skryty”.

IPN Wr 1/353 (W 357).

Spisy zdawczo-odbiorcze materiałów archiwalnych Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Bydgoszczy przekazanych do Archiwum Państwowego w Bydgoszczy oraz KW MO w Bydgoszczy za lata 1945-1964. Jadwiga Zawistowska przebywała w więzieniu w Fordonie. Znak teczki 1/24, daty skrajne materiałów archiwalnych 14.11.1947 - 16.07.1951.

IPN By 40/10.

Materiały operacyjne krypt. "Rodnon", "Rodnan", "Rydwan" dotyczące Jadwigi Zawistowskiej-Bilińskiej. Sprawa zaangażowania i wsparcia dla organizacji "WiN". Jadwiga Zawistowska-Bilińska była figurantką sprawy jako członek nielegalnej organizacji, za co została skazana na 4 lata więzienia. Zmarła w więzieniu w 1951. Sprawę zakończono 15.11.1955. Akta zawierają protokoły przesłuchań Jadwigi Zawistowskiej.

IPN BU 0192/436 t. 18 (15428/21/II).

Lista osób zmarłych w więzieniach polskich w latach 1944-1956. Więzienia karno-śledcze. Ministerstwo Sprawiedliwości. Centralny Zarząd Zakładów Karnych, 1993. Jadwiga Zawistowska zmarła 15.07.1951 w więzieniu w Fordonie.

IPN BU 1820/4.

Akta sprawy karnej przeciwko: Bronisławowi Kawce oraz materiały operacyjne dotyczące Emila Berendowicza. Jadwiga Zawistowska przechodzi ww. sprawach jako jedna z aresztowanych osób.

IPN Wr 23/277 (IV K 188/62), IPN BU 0192/243 t. 1 (1969/III/a).